

Budżety gospodarstw domowych w województwie opolskim w 2021 r.

29.09.2022 r.

↓ **1,2%**

spadek przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych, w relacji do 2020 r.

W 2021 r. sytuacja materialna gospodarstw domowych pogorszyła się. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę wyniósł 1690,86, zł i był niższy o 1,2% w porównaniu z rokiem poprzednim. Stopniowe luzowanie ograniczeń trwającej od 2020 r. pandemii COVID-19 w Polsce wpłynęło na zmianę struktury i poziom wydatków. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne wyniosły 1367,03 zł i były

wyższe o 6,2% w relacji do 2020 r. Największy wzrost dotyczył wydatków na zdrowie, odzież i obuwie, użytkowanie mieszkania lub domu i korzystanie z nośników energii oraz transport. Spadek wystąpił m.in. w wydatkach na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, edukację oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego. Odnotowano również spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. W porównaniu z 2020 r. poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych.

W 2021 r. w województwie opolskim badaniem budżetów objęto 986 gospodarstw domowych (3,2% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju), reprezentujących poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności (gospodarstwa domowe pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł). Przeciętne gospodarstwo domowe liczyło 2,63 osoby (w kraju – 2,55). Liczba osób w gospodarstwie zmniejszyła się o 0,8% w porównaniu z 2020 r. i o 9,3% w relacji do 2010 r. (w kraju analogicznie: o 2,3% i o 11,8%).

Tablica 1. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym

Wyszczególnienie	2010	2020	2021	
	w osobach			Polska=100
OGÓŁEM	2,90	2,65	2,63	103,1
w tym:				
Pracujących	1,16	1,07	1,09	101,9
Pobierających świadczenia społeczne	0,85	0,88	0,87	106,1
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,75	0,75	104,2
Pozostających na utrzymaniu	0,84	0,64	0,62	100,0

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2021 r. wykazały, że w województwie opolskim wystąpiło pogorszenie sytuacji materialnej gospodarstw. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1690,86 zł, tj. o 1,2% (o 20,48 zł) niższym w porównaniu z 2020 r., a o 51,2% wyższym (o 572,33 zł) niż w 2010 r. Dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 18,0% (o 371,07 zł) i jednocześnie najniższy w rankingu województw. W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego wzrósł o 7,4% (o 142,72 zł) w stosunku do 2020 r., a o 71,7% (o 861,11 zł) w relacji do 2010 r.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych był o 18,0% niższy od średniego dochodu w kraju

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo opolskie			Polska
	2010	2020	2021	
	w złotych			
OGÓŁEM	1118,53	1711,34	1690,86	2061,93
w tym:				
z pracy najemnej	606,16	871,68	847,14	1091,96
z pracy na własny rachunek	70,14	130,04 ^a	133,47 ^b	206,62
ze świadczeń społecznych	359,72	619,15	644,10	650,29
W tym dochód do dyspozycji	1059,67	1653,76	1628,18	2014,61

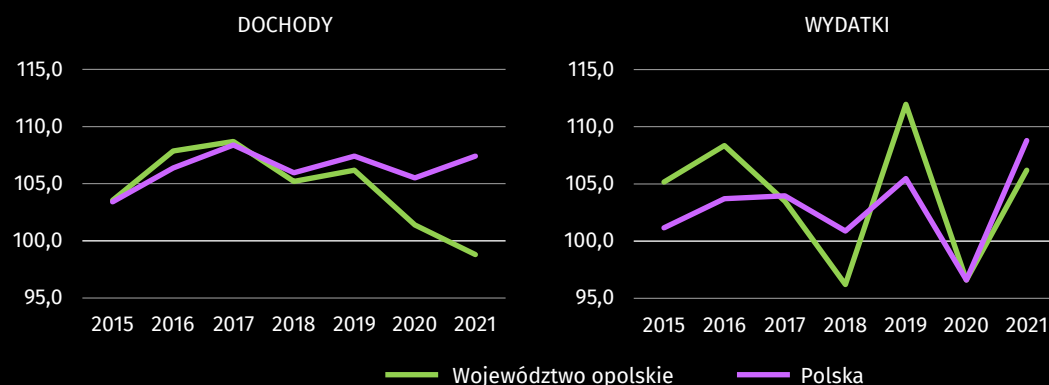
a–b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 14,99%, b – 13,03%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2021 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio: 50,1% i 38,1% (w kraju: 53,0% i 31,5%). Udział dochodów z pracy najemnej był niższy o 0,8 p. proc. w porównaniu z 2020 r. i o 4,1 p. proc. w stosunku do 2010 r. Udział dochodów ze świadczeń społecznych wzrósł o 1,9 p. proc. w relacji do 2020 r. i o 5,9 p. proc. wobec 2010 r. Dochody z pracy najemnej były niższe o 2,8% niż przed rokiem, a wyższe o 39,8% w porównaniu z 2010 r., natomiast dochody ze świadczeń społecznych wzrosły o 4,0% w ciągu roku, a o 79,1% w relacji do 2010 r. Dochody ze świadczenia wychowawczego utrzymały się na poziomie 2020 r.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2021 r. wynosił 1628,18 zł, co oznaczało spadek o 1,5% (o 25,58 zł) w porównaniu z 2020 r., a wzrost o 53,6% (o 568,51 zł) w relacji do 2010 r. Dochód ten był niższy od przeciętnego w kraju o 19,2% (o 386,43 zł).

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych był o 1,5% niższy w relacji do 2020 r.

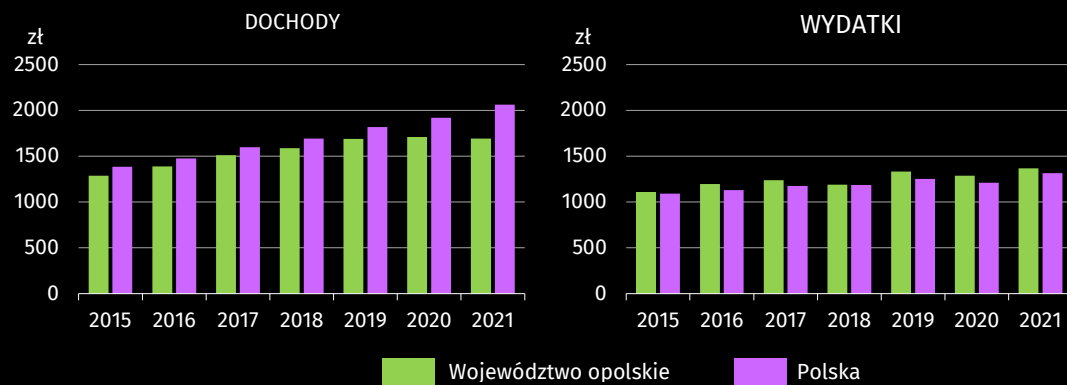
Wykres 1. Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego i przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych rok poprzedni=100

W 2021 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie opolskim wynosiły 1367,03 zł i wzrosły o 6,2% (o 79,70 zł) wobec ub. roku, a o 33,5% (o 343,36 zł) w stosunku do 2010 r. Wydatki te były wyższe o 3,9% (o 50,94 zł) od średnich notowanych w kraju. Przeciętne miesięczne wydatki w kraju wzrosły o 8,8% (o 106,51 zł) w relacji do 2020 r., a w porównaniu z 2010 r. – o 31,0% (o 311,06 zł). Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę stanowiły 80,8% dochodu rozporządzalnego i udział ten wzrósł o 5,6 p. proc. w relacji do 2020 r. (w kraju odpowiednio: 63,8%, tj. wzrost o 0,8 p. proc.).

Przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę były o 6,2% wyższe niż w 2020 r.

Wykres 2. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W 2021 r. gospodarstwa domowe przeznaczały 95,4% wszystkich swoich wydatków na zakup towarów i usług konsumpcyjnych. Podobnie jak w latach ubiegłych najwyższy udział w strukturze wydatków ogółem gospodarstw domowych miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe – 25,5% (w kraju – 26,4%). Kolejną znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i za korzystanie z nośników energii – 17,2% (w kraju – 19,0%), a w dalszej kolejności wydatki na transport, które stanowiły 9,6% (w kraju – 9,4%). W porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost wydatków m.in. w zakresie zdrowia (o 37,8%), odzieży i obuwia (o 15,2%), użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (o 9,8%) oraz transportu (o 9,5%). Spadek wystąpił m.in. w wydatkach na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 9,7%), edukację (o 6,7%) oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 6,4%).

W strukturze wydatków gospodarstw domowych najwyższy udział miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe

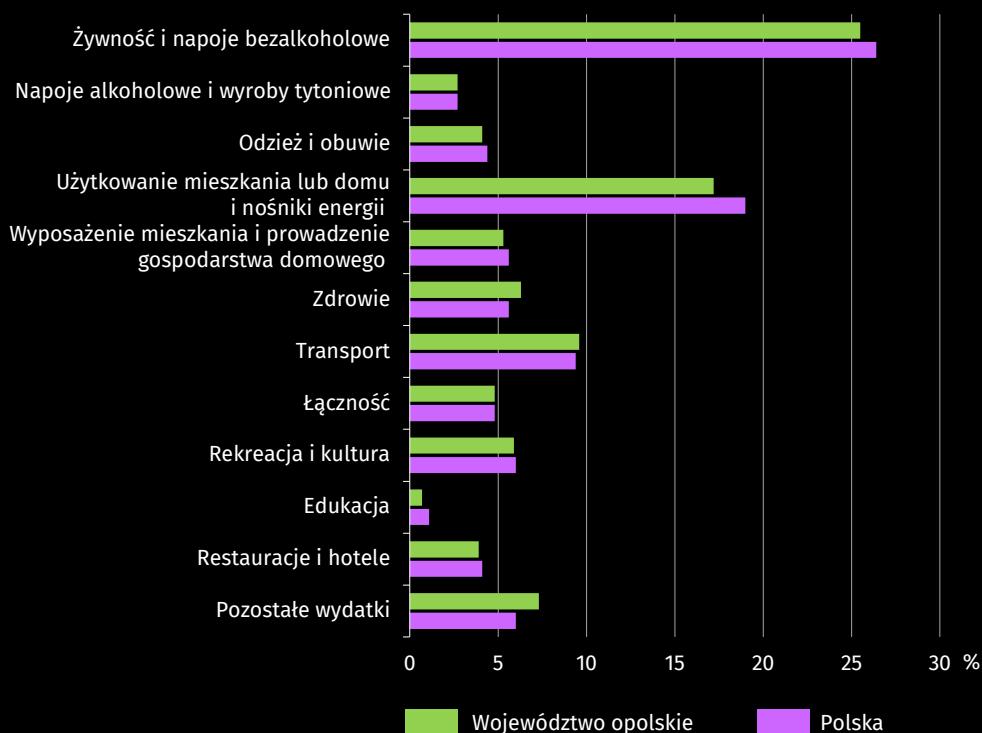
Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2010	2020	2021	
	w złotych			2020=100
O G Ó Ł E M	1023,67	1287,33	1367,03	106,2
W tym towary i usługi konsumpcyjne^a	964,80	1229,76	1304,34	106,1
w tym:				
Żywność i napoje bezalkoholowe	250,07	339,48	349,26	102,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,02	41,31	37,32	90,3
Odzież i obuwie	51,57	49,23	56,73	115,2
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	176,14	213,93	234,88	109,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	50,82	77,83	72,82	93,6
Zdrowie	44,34	62,15	85,66	137,8
Transport	109,20	119,75 ^e	131,13	109,5
Łączność ^b	40,16	61,00	66,20	108,5
Rekreacja i kultura ^b	85,80	80,99	80,74	99,7
Edukacja ^c	12,34	10,25 ^f	9,56 ^h	93,3
Restauracje i hotele	22,18	50,32 ^g	53,46	106,2
Pozostałe towary i usługi ^d	58,23	94,33	99,96	106,0

a łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Wydatki na usługi internetowe ujmowane w 2010 r. w pozycji „Rekreacja i kultura.” c łącznie z wychowaniem przedszkolnym. d Od 2018 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. e-h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 13,15%, f – 24,05%, g – 12,07%, h – 12,35%.

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków przeciętnie w kraju. Największą różnicę zaobserwowano w opłatach z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (udział w województwie był niższy o 1,8 p. proc. niż średnio w kraju).

Wykres 3. Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wydatkach ogółem w 2021 r.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2021 r. wykazały spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych w relacji do 2020 r. Najwyższy spadek dotyczył: mleka (o 13,7%), jaj (o 7,3%), warzyw (o 6,4%, w tym ziemniaków o 8,9%), olejów i tłuszczów (o 5,2%, w tym masła o 5,4%), wód mineralnych lub źródlanych (o 4,4%), ryb i owoców morza (o 4,2%), jogurtów (o 3,5%) oraz pieczywa i produktów zbożowych (o 2,9%, w tym pieczywa o 8,6%). Wzrost spożycia odnotowano w przypadku serów i twarogów (o 5,3%), kawy, herbaty i kakao (o 4,3%) oraz owoców (o 1,0%).

W porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek spożycia większości artykułów żywnościowych

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska
	2020	2021	
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	5,45	5,29	5,17
w tym pieczywo ^a	3,03	2,77	2,67
Mięso w kg	5,10	4,96	4,97
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b	1,98	1,91	1,91
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,24	0,23	0,28
Mleko ^d w l	3,15	2,72	2,90
Jogurty w kg	0,57	0,55	0,58
Sery i twarogi ^e w kg	0,95	1,00	0,97

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b Łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez słodkich serków.

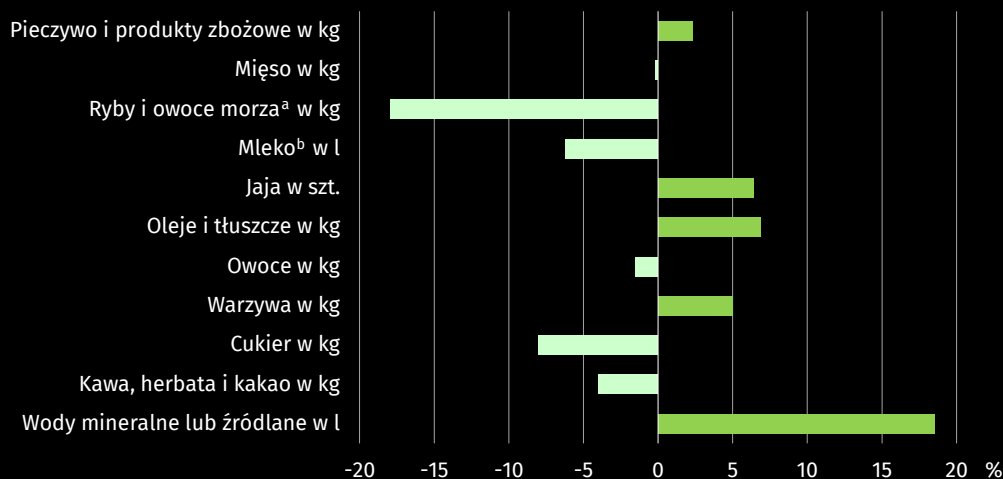
Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (dok.)

Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska
	2020	2021	
Jaja w szt.	12,39	11,49	10,80
Oleje i tłuszcze w kg	1,15	1,09	1,02
w tym masło	0,37	0,35	0,32
Owoce w kg	3,85	3,89	3,95
Warzywa w kg	8,33	7,80	7,43
w tym ziemniaki	2,92	2,66	2,47
Cukier w kg	0,70	0,69	0,75
Kawa, herbata i kakao w kg	0,23	0,24	0,25
Wody mineralne lub źródlane w l	7,35	7,03	5,93

W analizowanym okresie przeciętne miesięczne spożycie w województwie było niższe od konsumpcji w kraju m.in. w przypadku ryb i owoców morza (o 17,9%), cukru (o 8,0%), mleka (o 6,2%), jogurtów (o 5,2%) oraz kawy, herbaty i kakao (o 4,0%). Wyższe niż średnio w kraju odnotowano spożycie m.in. wód mineralnych lub źródlanych (o 18,5%), olejów i tłuszczów (o 6,9%, w tym masła o 9,4%), jaj (o 6,4%) oraz warzyw (o 5,0%, w tym ziemniaków o 7,7%).

Wykres 4. Odchylenia względne przeciętnego miesięcznego spożycia wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych od przeciętnego miesięcznego spożycia w kraju w 2021 r.

Polska=100

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza również informacji o wyposażeniu gospodarstwa w dobra trwałego użytkowania. Poziom wyposażenia gospodarstw w przedmioty trwałego użytkowania zależy w dużym stopniu od ich sytuacji materialnej, jak również potrzeby posiadania danego sprzętu, czy miejsca zamieszkania.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2021 r. wykazały, że powszechnie występującymi dobrami były m.in. pralki automatyczne, telefony komórkowe, odbiorniki telewizyjne oraz urządzenia z dostępem do Internetu. Około 2/3 gospodarstw posiadało rower (bez dziecięcego), samochód osobowy, komputer osobisty, urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej oraz kuchenkę mikrofalową. Najmniej gospodarstw

Prawie 90% gospodarstw domowych posiadało urządzenie z dostępem do Internetu

domowych było wyposażonych w zestaw kina domowego (10,8%), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną indukcyjną (23,1%) oraz drukarkę (44,7%).

W 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano przyrost udziału gospodarstw domowych posiadających m.in. smartfon (o 8,4 p. proc.), laptop/tablet (o 5,8 p. proc.), sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku oraz zestaw kina domowego (po 4,0 p. proc.). Spadek udziału gospodarstw wystąpił w przypadku wyposażenia w kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 3,6 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 2,1 p. proc.) oraz kuchenkę mikrofalową (o 0,1 p. proc.).

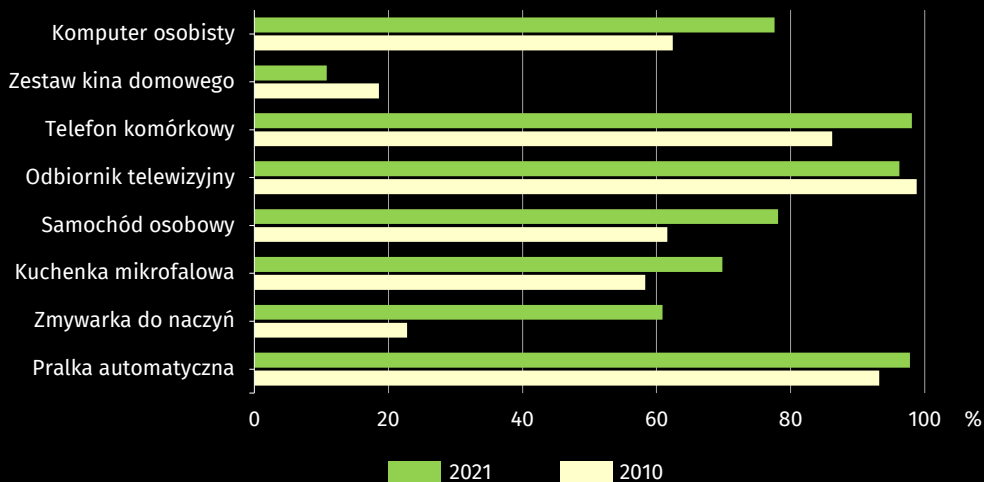
Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	Województwo opolskie		Polska
	2020	2021	
	w % ogółem gospodarstw domowych		
Pralka automatyczna	97,5	97,8	94,7
Zmywarka do naczyń	57,5	60,9	47,6
Kuchenka mikrofalowa	69,9	69,8	63,8
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	26,7	23,1	17,1
Samochód osobowy	77,8	78,1	72,3
Rower (bez dziecięcego)	79,5	79,6	62,0
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	57,3	61,3	59,8
Odbiornik telewizyjny	98,3	96,2	95,9
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	67,6	70,2	63,1
Telefon komórkowy	97,0	98,1	98,6
w tym smartfon	78,5	86,9	80,7
Zestaw kina domowego	6,8	10,8	10,1
Komputer osobisty	77,5	77,6	75,4
w tym laptop, tablet	66,1	71,9	66,5
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	85,7	89,1	86,1
Drukarka	43,5	44,7	37,7

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

W odniesieniu do 2010 r. najbardziej wzrósł udział gospodarstw domowych posiadających zmywarkę do naczyń (o 38,1 p. proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 31,7 p. proc.), samochód osobowy (o 16,5 p. proc.), komputer osobisty (o 15,2 p. proc.), telefon komórkowy (o 11,9 p. proc.), a także kuchenkę mikrofalową (o 11,5 p. proc.). Spadek udziału wystąpił dla gospodarstw posiadających m.in. zestaw kina domowego (o 7,8 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 5,2 p. proc.) oraz odbiornik telewizyjny (o 2,6 p. proc.).

Wykres 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a (w % ogółem gospodarstw domowych)

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

W relacji do średniej krajowej w 2021 r. odnotowano wyższy stopień wyposażenia gospodarstw domowych m.in. w rower – bez dziecięcego (udział wyższy o 17,6 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 13,3 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 7,1 p. proc.) oraz drukarkę (o 7,0 p. proc.). Niższy natomiast niż średnio w kraju był udział gospodarstw wyposażonych w telefon komórkowy (o 0,5 p. proc.).

W 2021 r. poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w województwie. Nastąpił dalszy wzrost odsetka gospodarstw oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą (68,5% gospodarstw domowych ogółem wobec 63,3% w 2020 r.) i było to więcej niż średnio w Polsce (53,0% wobec 51,6%). Mniej natomiast gospodarstw niż rok wcześniej oceniło swoją sytuację materialną jako przeciętną (29,1% wobec 32,7%, przy średniej dla Polski 41,9% wobec 42,6%). Również mniej było gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako raczej złą albo złą (2,4% wobec 4,0%).

W porównaniu z 2020 r. poprawiła się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Wykres 6. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2021 r.

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu

Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel: 77 453 14 52

Rzeczniczka prasowa:
Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego w Opolu

Monika Bartel
Tel: 77 423 09 75

 www.opole.stat.gov.pl

 [@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

 [@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w województwie opolskim w 2020 r.](#)

[Budżety gospodarstw domowych w 2020 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2021 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych lokalnych – Ludność – gospodarstwa domowe](#)

[Strateg – Obszary tematyczne – Dochody ludności](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)